RAAD VAN TOEZICHT VERZEKERINGEN

U I T S P R A A K Nr. 2004/37 Mo

i n d e k l a c h t nr. 2003.3355 (097.03)

ingediend door:

hierna te noemen 'klager',

tegen:

hierna te noemen 'verzekeraar'.

De Raad van Toezicht Verzekeringen heeft kennis genomen van de schriftelijke klacht, alsmede van het daartegen door verzekeraar gevoerde schriftelijke verweer. De Raad heeft aanleiding gevonden, alvorens uitspraak te doen, verzekeraar in een zitting van de Raad te horen.

Voor zover voor de beoordeling van de klacht van belang, is het navolgende gebleken.

Inleiding

Klager heeft bij verzekeraar onder meer een all risks verzekering gesloten voor zijn auto.

Blijkens een door klager bij verzekeraar ingediend schadeformulier is op 9 augustus 2002 op een camping schade aan klagers auto, namelijk een put in de motorkap, ontstaan door een steentje dat was opgespat toen de eigenaar van de camping bezig was het gras te maaien.

Een op 5 september 2002 gedateerde, door klager ondertekende verklaring vermeldt omtrent de toedracht van de schade: ‘’(…) Ik weet niet hoe die schade is ontstaan. (…) Ik had ook de indruk, dat die jongelui (Raad: overlast veroorzakende jongelui) een steen op mijn auto hebben gegooid. (…) De inhoud van dat formulier (Raad: schadeformulier) is dus niet juist weergegeven. De schade is volgens mij dus op een andere manier ontstaan. Ik heb deze schadeclaim op deze wijze ingediend omdat ik toch wat moest. (…)’.

Verzekeraar heeft bij brief van 1 oktober 2002 aan klager meegedeeld de schade aan de auto niet uit te keren, de onderhavige all risks verzekering en enkele andere verzekeringen van klager met een beroep op artikel 7.7 van het op de verzekeringen van toepassing zijnde Algemeen Reglement met ingang van 4 oktober 2002 te beëindigen en de beëindiging op te geven bij het Landelijk Signaleringssysteem van het Verbond van Verzekeraars.

Dit artikel 7 aanhef en sub 7 bepaalt: ’De verzekering eindigt (…) direct nadat de maatschappij aan de verzekeringsnemer schriftelijk heeft meegedeeld dat op voortzetting van de verzekering geen prijs meer wordt gesteld naar aanleiding van een gebeurtenis waarbij de verzekeringsnemer opzettelijk een onjuiste voorstelling van zaken heeft gegeven. Bovendien behoudt de maatschappij zich

in deze gevallen het recht voor ook andere bij haar gesloten verzekeringen tussentijds te beëindigen.'

Artikel 6 aanhef en sub 6 van het Algemeen Reglement bepaalt: 'Van de verzekering zijn uitgesloten alle schaden, kosten of rechten op uitkering (…) waarover de verzekeringsnemer, een verzekerde of een begunstigde, ook na daarop gewezen te zijn, een onvolledige of onware opgave doet voor wat betreft de aard, de oorzaak of omvang. Geen verplichting tot wijzen op het doen van een onvolledige of onware opgave bestaat als deze gedaan wordt met het doel de maatschappij te misleiden.'

De klacht

De auto van klager werd beschadigd gedurende zijn verblijf met zijn reisgenote op een camping. Op 10 augustus 2002 trof hij een diepe put en kras op de motorkap van zijn auto aan. Hij heeft zich tot de eigenaar van de camping gewend, omdat de gedachten omtrent de oorzaak van de beschadiging in eerste instantie uitgingen naar luidruchtige jongeren die op de camping bivakkeerden.

De eigenaar van de camping verzekerde klager dat de schade moest zijn ontstaan door een opspattende steen uit zijn grasmaaier, en voegde daaraan toe dat hij de schade aan zijn verzekeraar zou opgeven. Klager heeft die mededeling voor juist aangenomen: er werd inderdaad regelmatig gemaaid.

Op 12 augustus 2002 heeft klager zich tot het plaatselijke kantoor van verzekeraar gewend om de schade door te geven. Het schadeformulier is ingevuld door een medewerker van verzekeraar. Deze heeft daarop genoteerd wat klager als schadeoorzaak had vernomen.

Klager heeft op 15 augustus 2002 eigener beweging aan het plaatselijk kantoor van verzekeraar doorgegeven dat hij de dag ervoor van de eigenaar van de camping had vernomen dat de schade toch niet door de grasmaaier was veroorzaakt, maar door baldadige jongelui. Pas op 20 augustus 2002 heeft verzekeraar deze nadere mededeling in het computersysteem verwerkt.

Op 5 september 2002 werd klager bezocht door een persoon die mededeelde in opdracht van verzekeraar een onderzoek naar de schade te doen. Volgens deze persoon moest klager de schade zelf betalen omdat niet een opspattende steen, maar vandalisme de oorzaak van de schade was geweest. Klager heeft daarop beaamd dat dit een andere schadeoorzaak was dan hij had opgegeven. Gevraagd naar de reden waarom hij een andere schadeoorzaak had ingevuld, heeft klager tot uitdrukking gebracht wat hij anders moest, nu hij ervan uitging dat de steen de schadeoorzaak was. De rapporteur heeft de verklaring op de laptop getypt, maar niet uitgeprint of voorgelezen. Evenmin heeft hij een afschrift van de verklaring achtergelaten. Deze is later aan klager toegezonden.

Bij brief van 1 oktober 2002 heeft verzekeraar aan klager medegedeeld dat sprake was van onwaarachtige opgave, dat geen vergoeding van de autoschade zou plaatsvinden, dat alle lopende verzekeringen zouden worden geroyeerd en dat de beëindiging zou worden opgegeven bij het Landelijk Signaleringssysteem van het Verbond van Verzekeraars. Aan deze voornemens heeft verzekeraar uitvoering gegeven.

Blijkens een brief van 15 oktober 2002 van verzekeraar heeft de eigenaar van de camping hem op 19 augustus 2002 meegedeeld dat de schade niet is ontstaan door de grasmaaier maar door kwajongens. De eigenaar van de camping zou daarbij hebben erkend dat sprake was van frauduleus handelen.

Blijkens het schriftelijke relaas van klagers reisgenote heeft de eigenaar van de camping klager voorgehouden dat de schade moest zijn veroorzaakt door een 2004/37 Mo

opspattende steen uit zijn grasmaaier. Dat de eigenaar van de camping zich in deze zin heeft uitgelaten blijkt voorts uit het feit dat hij zich in verbinding heeft gesteld met verzekeraar. De reden daarvan ligt voor de hand en blijkt ook uit zijn mededeling aan klager: hij had inmiddels van zijn verzekeraar vernomen dat de schade niet gedekt was en was bang zelf voor de schade op te draaien. Daarom heeft hij een schadeoorzaak doorgegeven waarvoor hij niet aansprakelijk is.

Klager heeft te goeder trouw gehandeld en is niets te verwijten. Verzekeraar is echter niet bereid zijn standpunt te herzien. Hij heeft slechts aangekondigd de eigenaar van de camping nader te willen horen, nota bene door hetzelfde onderzoeksbureau als eerder is ingeschakeld, doch wilde niet instemmen met het verzoek van de advocaat van klager om daarbij aanwezig te mogen zijn.

Twijfelachtig is het om aan het verweer van een aansprakelijk gestelde partij gewicht toe te kennen bij de beoordeling van de handelwijze van de eigen verzekerde. Tegen de handelwijze van verzekeraar zijn meer principiële bezwaren aan te voeren: de verklaring van de eigenaar van de camping ontving verzekeraar in het kader van de belangenbehartiging waartoe hij op grond van klagers rechtsbijstandverzekering verplicht was. Sprake is van misbruik van positie of van belangenverstrengeling als hij een dergelijke verklaring vervolgens gebruikt in het kader van de met klager gesloten verzekeringsovereenkomst.

Klager is van mening dat verzekeraar de goede naam van het verzekeringsbedrijf heeft geschaad door:
- niet over te gaan tot schadeverhaal, doch integendeel de uitlatingen van de door klager aangewezen aansprakelijke partij aan klager tegen te werpen;
- tot royement van al zijn bij verzekeraar lopende verzekeringen over te gaan;
- de beëindiging van de verzekeringen op te geven bij het Landelijk Signaleringssysteem van het Verbond van Verzekeraars.
- de schademelding verder buiten behandeling te laten;

Klager wijst in dit verband nog op uitspraak Nr. lll – 95/48 van 28 augustus 1995 van de Raad.

Het standpunt van verzekeraar

Klager heeft de onderhavige schade gemeld op zijn bij verzekeraar gesloten autoverzekering. Op grond van de in klagers schadeaangifteformulier gegeven toedrachtomschrijving heeft verzekeraar de eigenaar van de camping aansprakelijk gesteld en hem verzocht de schade te melden bij zijn verzekeraar.

Op 19 augustus 2002 deelde de eigenaar van de camping verzekeraar mee dat klager in eerste instantie dacht dat de schade was veroorzaakt door kwajongens. De eigenaar van de camping heeft toen getracht via zijn verzekering ervoor te zorgen dat klager zijn schade vergoed zou krijgen. Omdat zijn verzekeraar aangaf dat schade veroorzaakt door een grasmaaier niet onder zijn WA-verzekering viel, wilde hij aan verzekeraar meedelen dat de schade niet door een steentje uit de grasmaaier is ontstaan. Verzekeraar gaf aan dat dus sprake was van frauduleus handelen. De eigenaar van de camping beaamde dit.

Klager deelde vervolgens op 20 augustus 2002 telefonisch aan verzekeraar mee dat de schade niet is ontstaan door wegspringende steentjes uit een grasmaaier, maar door baldadige jongelui.

Verzekeraar heeft daarop een onderzoeksbureau ingeschakeld om een verklaring van klager op te nemen. In zijn tegenover het bureau afgelegde

verklaring gaf klager aan dat hij op 9 augustus 2002 omstreeks 02.30/03.00 uur een harde klap hoorde en is gaan kijken wat er aan de hand was. Hij zag toen niets, maar de volgende dag ontdekte hij een pit in de motorkap van de auto. Hij 2004/37 Mo

had de indruk dat de schade door de jongelui was ontstaan. De kwestie is vervolgens besproken met de campinghouder en de claim is ingediend. Klager verklaart letterlijk: 'Ik heb de schadeclaim op deze wijze ingediend omdat ik toch iets moest'.

Aangezien sprake is van een onjuiste opgave over de oorzaak van de schade heeft verzekeraar op grond van artikel 6.6 van het Algemeen Reglement de schade afgewezen. Aangezien klager opzettelijk een onjuiste mededeling heeft gedaan zijn op grond van artikel 7.7 van het Algemeen Reglement diens verzekeringen opgezegd. Conform de daaromtrent bestaande afspraken heeft verzekeraar de beëindiging van de verzekeringen doorgegeven aan het landelijk signaleringssysteem van het Verbond van Verzekeraars.

Verzekeraar ontving vervolgens een verslag van klagers vriendin over wat zich exact heeft voorgedaan. Volgens de vriendin zou de eigenaar van de camping hebben gezegd dat de jongelui het beslist niet hadden gedaan en dat hij de schade wel zou melden bij zijn verzekering omdat er waarschijnlijk een steentje uit de grasmaaier was gespat. Aangezien de verklaring van de vriendin niet overeenstemt met de verklaring van klager zelf, heeft verzekeraar besloten ook de campinghouder te horen. Deze verklaart dat klager het initiatief heeft genomen om de schade onder de WA-verzekering van de camping te brengen.

Er zijn thans drie verschillende visies over de gang van zaken. Waarschijnlijk zal nooit komen vast te staan wat precies is gebeurd en wat nadien is besproken. Vast staat wel dat klager een onjuiste opgave heeft gedaan over de oorzaak van de schade. Hij wist - blijkens zijn verklaring en de verklaring van de campinghouder - dat de schade op andere wijze was ontstaan dan door hem was opgegeven. Als niet duidelijk is wat de oorzaak van een schade is, moet klager dit op het schadeformulier aangeven. Doet hij dit niet dan valt dat hem te verwijten. Verzekeraar mag erop vertrouwen dat een verzekerde de juiste schadeoorzaak vermeldt op het schadeaangifteformulier. Doet de verzekerde dat niet, dan is het vertrouwen geschonden. Daarvoor heeft verzekeraar in zijn polisvoorwaarden de mogelijkheid in het leven geroepen de verzekeringen te beëindigen.

Dit alles klemt temeer nu het de opzet lijkt te zijn geweest deze onterechte claim bij een andere verzekeraar neer te leggen (zo blijkt althans uit verzekeraars telefoongesprek met de eigenaar van de camping op 19 augustus 2002). Zowel de campinghouder als klager hadden er belang bij dat de WA-verzekeraar van eerstgenoemde de schade zou vergoeden. Wie het initiatief heeft genomen om de schade op deze wijze te claimen is niet van belang en evenmin op welk moment en op wiens initiatief een correctie op de claim aan verzekeraar kenbaar is gemaakt. Waar het om gaat is dat welbewust een onjuist ingevuld schadeformulier is ingediend.

Verzekeraar onderkent het belang dat de campinghouder heeft om niet aansprakelijk gesteld te worden voor de schade. Aan diens verklaring hecht verzekeraar dan ook niet meer betekenis dan dat daarin wordt bevestigd dat er bewust voor is gekozen een andere schadeoorzaak op te geven dan de werkelijke al dan niet bekende oorzaak. Overigens erkent ook klager in zijn verklaring van 5 september 2002 dat het schadeformulier niet juist is en dat de schade volgens hem dus op een andere manier is ontstaan.

Van misbruik van positie of belangenverstrengeling is geen sprake. De verklaring van de campinghouder is niet opgenomen in het kader van de belangenbehartiging op grond van de door klager bij verzekeraar gesloten rechtsbijstandverzekering, maar in het kader van de afwikkeling van de claim op

2004/37 Mo

zijn autoverzekering. Voor een zorgvuldige afwikkeling van deze schadeclaim achtte verzekeraar het wenselijk de campinghouder nog eens te horen.

Het commentaar van klager

Klager heeft, kennis genomen hebbend van het verweer van verzekeraar, zijn klacht gehandhaafd.

Het overleg met verzekeraar

Ter zitting is de klacht met verzekeraar besproken.

Het oordeel van de Raad

1. Volgens het hierboven onder 'Inleiding' vermelde artikel 7 aanhef en sub 7 kan verzekeraar de verzekering opzeggen 'naar aanleiding van een gebeurtenis waarbij de verzekeringsnemer opzettelijk een onjuiste voorstelling van zaken heeft gegeven'. Deze opzeggingsmogelijkheid heeft verzekeraar jegens klager derhalve slechts als komt vast te staan dat klager opzettelijk een onjuiste voorstelling van zaken heeft gegeven. De bewijslast daarvan berust bij verzekeraar.
2. Naar het oordeel van de Raad wettigen noch de door klager, zijn reisgenote en de campinghouder afgelegde verklaringen noch de overige omstandigheden van het geval het standpunt dat klager opzettelijk een onjuiste voorstelling van zaken heeft gegeven. Ook uit de op 5 september 2002 gedateerde, door klager ondertekende verklaring omtrent de toedracht van de schade valt een dergelijke opzet niet af te leiden. Verzekeraar heeft niet de stelling van klager ontzenuwd dat klager in het schade-aangifteformulier de op dat moment voor hem meest waarschijnlijke schadeoorzaak heeft vermeld, bij dit laatste wellicht geïnspireerd door het toenmalige standpunt van de campinghouder. Weliswaar is niet onjuist het standpunt van verzekeraar dat klager met te grote stelligheid het wegspringen van het steentje als de schadeoorzaak heeft gepresenteerd - de precieze schadeoorzaak is nog steeds onbekend - maar hiermee is toch niet voldaan aan de in artikel 7 aanhef en sub 7 van het Algemeen Reglement gestelde eis van het opzettelijk een onjuiste voorstelling van zaken geven.
Wat betreft het door verzekeraar gedane onderzoek of klager opzettelijk een onjuiste voorstelling van zaken heeft gegeven merkt de Raad op dat verzekeraar, gelet op het gewicht van het onderzoek voor klager, niet had mogen nalaten in te stemmen met het uitdrukkelijk verzoek van de advocaat van klager om aanwezig te zijn bij het gesprek van het door verzekeraar ingeschakelde onderzoeksbureau met de campinghouder.
3. Gelet op het hierboven onder 1. en 2. vermelde kon verzekeraar niet met een beroep op artikel 7 aanhef en sub 7 van het van toepassing zijnde Algemeen Reglement de door klager bij hem gesloten all risks-verzekering van de auto opzeggen en evenmin de andere door klager bij hem gesloten verzekeringen. Wat deze laatste betreft brengt de Raad in herinnering hetgeen hij heeft geoordeeld in zijn uitspraak Nr. lll –95/48 van 28 augustus 1995. Verzekeraar heeft dan ook door de door klager bij hem gesloten verzekeringen met een beroep op voormeld artikel op te zeggen en daarvan opgave te doen bij het Landelijk Signaleringssysteem van het Verbond van Verzekeraars de goede

naam van het verzekeringsbedrijf geschaad. Dit een en ander leidt ertoe dat de klacht in zoverre gegrond zal worden verklaard, met als consequentie voor verzekeraar dat hij de gedane opzeggingen en de voormelde opgave ongedaan moet maken.
2004/37 Mo

4. Het hierboven onder 2. geoordeelde leidt er voorts toe dat verzekeraar in redelijkheid niet met een beroep op artikel 6 aanhef en onder 6 van het Algemeen Reglement kon weigeren de schade aan de auto van klager te vergoeden, nu niet is komen vast te staan dat klager het doel heeft gehad om verzekeraar te misleiden en niet door verzekeraar is gesteld of is gebleken dat klager - ook na erop te zijn gewezen - een onvolledige of onware opgave deed. Verzekeraar heeft dan ook door te weigeren de schade aan de auto van klager te vergoeden de goede naam van het verzekeringsbedrijf geschaad. Ook in zoverre zal de klacht gegrond zal worden verklaard, met als consequentie voor verzekeraar dat hij deze schade alsnog moet vergoeden.

De beslissing
De Raad verklaart de klacht gegrond.

Aldus is beslist op 10 mei 2004 door Mr. M.M. Mendel, voorzitter, Mr. D.H. Beukenhorst, Drs. C.W.L. de Bouter, Mr. R. Cleton en Mr. E.M. Dil-Stork, leden van de Raad, in tegenwoordigheid van Mr. S.N.W. Karreman, secretaris.

De Voorzitter:

(Mr. M.M. Mendel)

De Secretaris:

(Mr. S.N.W. Karreman)